

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی قزوین
دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد (MPH)

موضوع :

بررسی تبعیت از دستورات دارویی پزشک در بیماران مبتلا به دیابت شیرین

مراجعه کننده به درمانگاه شهید بهشتی قزوین _ نیمه‌ی دوم ۱۳۹۰

استاد راهنما :

دکتر سعید آصف زاده

استاد مشاور:

دکتر محمد مهدی امام جمعه

نگارش :

دکتر امیر سمساریانها

تابستان ۱۳۹۱

چکیده:

مقدمه: مصرف درست و مناسب داروها نقش بسیار مهمی در کنترل بیماریها، بخصوص بیماری‌های مزمن دارد و کلید موفقیت درمان محسوب می شود. عدم تبعیت از درمان مشکل قابل ملاحظه ای برای دست اندرکاران بهداشتی محسوب می شود.

هدف: تعیین فراوانی نسبی تبعیت از دستورات پزشک در بیماران مبتلا به دیابت شیرین مراجعه کننده به درمانگاه شهید بهشتی در زمستان ۱۳۹۰

روش کار: این مطالعه مقطعی بر روی بیماران مبتلا به دیابت که در زمستان ۱۳۹۰ به درمانگاه شهید بهشتی شهر قزوین مراجعه کردند، انجام شد. برای تمام بیماران اطلاعات دموگرافیک و اطلاعاتی در مورد بیماری آنها ثبت شد. سپس پرسش نامه موربیسکی در مورد میزان تبعیت بیماران از دستورات دارویی تکمیل گردید. براساس نمره این پرسش نامه تبعیت از درمان در بیماران به صورت خوب/بالا، متوسط و ضعیف طبقه بندی شد. علل عدم تبعیت از درمان نیز در قالب سؤالاتی که در انتهای پرسش نامه گنجانیده شده بود، پرسیده شد. داده ها در نرم افزار SPSS با استفاده از آمار توصیفی، آنالیز واریانس و مجذور کای تحلیل شدند.

نتایج: در این مطالعه مقطعی در مجموع ۳۶۷ فرد مبتلا به دیابت شیرین مورد مصاحبه قرار گرفتند. میانگین سنی این افراد $55/75 \pm 11/84$ بود و محدوده سنی ایشان از ۲ تا ۸۶ سال متغیر بود. $68/4\%$ زن و 89% ساکن شهر بودند. $72/8\%$ تحت درمان با داروهای خوراکی کاهنده قند خون و $19/6\%$ صرفاً تحت درمان با انسولین بودند و $7/6\%$ هم انسولین و هم داروهای خوراکی مصرف می کردند. ۲۵ نفر ($6/81\%$) از بیماران مورد مطالعه تبعیت خوبی از درمان ضد دیابت داشتند، ۱۴۰ نفر ($38/15\%$) تبعیت متوسط و ۲۰۲ نفر (55%) تبعیت از درمان ضعیفی داشتند. مهم ترین علل عدم تبعیت از درمان فراموشی، ایجاد عوارض دارویی و مشغله افراد ذکر شد. بین تبعیت از درمان با هیچکدام از متغیرهای سن، جنس، سطح تحصیلات، محل سکونت، نوع درمان، مصرف همزمان سایر داروها، بروز عوارض ناشی از دیابت ارتباط معنی داری وجود نداشت؛ ولی، میزان تبعیت از درمان قویا با ایجاد نوروپاتی دیابتی در بیماران مرتبط بود.

بحث: با توجه به درصد بالای تبعیت ضعیف از درمان در مطالعه حاضر، توجه مراقبین بهداشتی در افزایش آگاهی بیماران نسبت به بیماری و درمان ایشان به ویژه در مورد بیماری های مزمن پیشنهاد می شود.

کلمات کلیدی: دیابت شیرین، تبعیت از درمان، عوارض، انسولین